

Progres și Cultură

REVISTĂ PEDAGOGICĂ — SOCIALĂ — LITERARĂ

CUPRINSUL :

Ancheta noastră.

Spre o nouă îndrumare a școlii

Folclorul și culturalizarea

Memoria, măsurarea ei, experiențe

Didactica experimentală

Principiul plăcerii în activitatea

Școala de ajutor pentru înapoiți

Plan de lecție

Școala de ajutor pentru înapoiți
mintali

Antropometria în școală

Identificare

* * *

Dr. Nie. Crețu

Prof. A. Pop

Zoe Sigheti

Dr. Gr. Tabacaru

N. Gherlan

Gh. Anifei

Dr. Fr. Graff

Gh. Bronzetti

G. Gorun

Cărți :

Abisinia : Mihai Tican Rumano, Căpitan Conan : Roger Vercei (**gh. a.**), Un filosof român : P. P. Negulescu, Două morminte (**Petru Natea**), Idei asupra problemelor actuale : N. Iorga. (**g. f. c.**) Dr. Gh. Comicescu ; Realizări și tendințe în școala americană contemporană. (**I. C.**)

Cronica mărunță.

Reviste.

Partea oficială.

Ancheta noastră.

Cu acest număr se încheie un an de activitate, un an în care revista a cunoscut un program cu vădite intențiuni profesionale, nefixat definitiv însă, pentru că aceste trei numere din urmă nu au fost suficiente pentru a cristaliza îndeajuns ținta noastră, lucru care ar fi dus la o mai mare înțelegere din partea colegilor și la un sprijin mai efectiv. Am fi dorit cel puțin ca revista să-și fi găsit definitiv calea de urmat, pentru că, începând cu anul viitor, să se lucreze pe drum sigur și cu folos.

În acest scop a fost întreprinsă ancheta.

N'am primit însă până acum atâtea răspunsuri câte să ne dea dreptul de a fixa definitiv un program în asentimentul celor mulți.

Din cele primite până acum, rezultă următoarele concluzii :

a) revista e necesară atât din punctul de vedere național-cultural, cât și din cel profesional;

b) pentru că să servească interesele celor mulți, în revistă trebuie să predomine partea profesională; nu va lipsi nici partea social-literară, în măsura în care interesează pe cei mulți și servește adevăratul scop cultural al județului;

c) programul propus de noi, cu foarte mici modificări, este bun;

d) revista trebuie să îmbrățișeze și să promoveze specificul local.

Iată două dintre ultimele răspunsuri primite:

DI Const. M. Georgescu — Budurleni.

1. „Revista cred că e necesară acum, mai mult decât oricând, deoarece noi aceștia cari profesăm la spațele pământului nu putem veni în contact nici cu reviste, nici cu cărți și cu atât mai vârtos, nici cu oameni, cari să ne pună în curent cu noile curente pedagogice, literare, etc. Pentru credința ce o poartă unii că ne mai putem abona și la alte reviste, cred că nu trebuie să mai documentez.

2. Trebuie necondiționat să predomine partea profesională; se înțelege, că nu trebuie să lipsească nici partea literară, socială etc. În partea literară, în loc să se mai publice poezii din poetași inspirați din guturaiul lui C. Conachi, cred că ar fi mai bine să se publice o analiză literară a unei poezii de a lui Eminescu, Alecsandri, etc., etc.

3) Programul de lucru pe cari îl afișați este la înălțime, însă un lucru se cere: programul să fie executat, iar problemele ce se publică să fie atacate cu toată seriozitatea și să nu fie publicate decât acelea cari se prezintă bine, din toate punctele de vedere. — Noi cei din familie mai trecem cu vederea, alții însă nu vor trece.

4. Orice manieră s'ar adopta, nu este rea, e bună și una și alta, însă specificul local este mai interesant.“

DI Rákosi Zoltán — Iedu.

1. „Revista e necesară pentru că dă aproape toate cunoștințele trebuitoare nouă și bunului mers al școlii; deasemeni, deosebit de interesantă este și *partea oficială* care se dă în fiecare număr.

2. Trebuie să predomine în primul rând partea profesională. Din literatură și sociologie va fi dat ceia ce este mai însemnat. Folclorul e foarte bun, dar să se continue în fiecare număr.

3) Programul propus de D-voastre este foarte bun, numai să se realizeze întocmai. După părerea mea ar fi

foarte bine dacă s'ar da în revistă și câte un istoric al unei școli sau al vreunui sat românesc.

Vă rog să binevoiți a publica și câte o lecție care să poată fi predată cu rezultat bun și în școlile minoritare (*conform conferinței ținută de către dl inspector Puia*).

5. Cred că revista trebuie să îmbrățișeze specificul local; în felul acesta, pe lângă viața nouă pe care va aduce-o, va fi și mai aproape de noi cari o așteptăm cu drag.“

Dl Georgescu este în linia vederelor noastre.

Părerea dlui Rákosi Zoltán, de a se publica istoricul școlilor ori satelor românești, este foarte bună. Ea se află enunțată mai vag în punctul I din programul publicat în No. 4 al revistei. Așteptăm colaborări atât în privința acesta cât și în privința folclorului. Lecțiile practice cerute de dl Rákosi Zoltán se vor publica.

În felul acesta revista se va încadra mai mult în viața satelor noastre și va fi mai utilă.

Spre o nouă îndrumare a școlii.

Școala este o funcție socială; ea trebuie să izvorască din însăși necesitățile societății pe care este chemată s'o servească. O școală streină de problemele ce frământă viața statului este o aberație. Instrucția și educația sunt probleme de stat și de felul cum sunt îndrumate atârnă însăși viața statului. Insuși Lenin, când a dărâmat în teorie și apoi în practică sistemul burghez, a spus în vorbe lapidare, cu ocazia celui de al treilea congres al Comsomolilor: *„Intr'o țară de analfabeți nu se poate clădi o societate comunistă. În primul rând trebuie înlăturată ignoranța poporului, punând milioanele de oameni ale Uniunii Sovietice în contact cu scrisul și cetitul.”*

Școala dă într'adevăr cunoștințe cu caracter general necesare vieții, dar mai presus de toate ea trebuie să îndrumeze generațiile tinere spre idealurile patriei, înlesnind mijloacele lor de realizare. O școală națională desăvârșit organizată e tot ce trebuie să avem și tendința către realizare cât mai grabnică a acestei școli, o vedem cum prinde rădăcini în opinia publică a tuturor popoarelor civilizate și cum ea devine crezul tuturor marilor cărmuitori de neamuri.

În acest caz școala însă trebuie să țină socoteală și de structura socială a patriei, pentru ca elementul etnic să găsească în această instituție pârgăhia sa de ridicare; altfel școala devine un mijloc de ridicare a străinilor și deci o piedică foarte serioasă în desvoltarea națiunii.

Școala românească în forma sa actuală nu corespunde acestei necesități axiomatice și spre marea noastră durere, acest caracter îl poartă nu numai universitatea dar și școala primară și liceul. Într'adevăr: România este o țară de agricultori, deci de țărani. Raportul dintre clase se poate prezenta la 80 % țărani și 20 % orașeni. Ar urma ca școala satului să fie

sprijinită în primul rând și energiile vii ale neamului să fie încurajate și mâinate mai departe spre a putea să se reîntoarcă la glie, ca o ploaie binefăcătoare în satele de unde au plecat sau cei ce rămân la vatră să fie trecuți prin școala completă a satului.

Din nenorocire, 40 % din copiii țăranilor noștri sunt lipsiți de binefacerile cărții și din cei înscriși în ultimii 12 ani, au fost lăsați repetenți și au părăsit școala fără a o termina 8.177.801 copii. E o cifră înspăimântătoare și o constatare ce trebuie să dea de gândit celor ce au sarcina de a purta de grija acestui popor. Aceste milioane de copii sunt tot atâtea milioane de cetățeni cari rătăcesc în întunec și nu ajută îndeajuns la proșirea patriei, la înălțarea neamului.

Dar lucrurile mai au și altă față:

Dela școala rurală se scurge către școala secundară numai un procent de 5,2 % dintre absolvenți, pe când dela orașe un procent de 31,8 %, ceiace însemnează că școala secundară e făcută numai pentru copiii de oraș.

Aceasta explică de ce acești elevi ridicați din mediul orășenesc nu se îndreaptă către îndeletniciri practice, ci aproape toți merg către școli teoretice. Notați: în toate școlile de agricultură din țară au fost 2.606 elevi, pe când la licee și gimnazii 105.360 elevi!

Sub raportul național pericolul este și mai mare. Școala orășenească ca și universitatea e făcută aproape numai pentru streini.

Din punct de vedere etnic, România e alcătuită din 23 % streini, și 87 % Români. Ei bine, gimnaziile și liceele noastre ne dau următorul tablou sugestiv: 61.285 români și 44.675 minoritari, ceiace înseamnă pentru români un procent de 58,2, iar pentru minoritari un procent de 41,8 %.*)

Cifrele sunt elocvente. Ele spun că situația de azi nu mai poate dăinui.

Omul politic e dator să intervină, iar cei cari au vărsat din sângele lor pentru patrie și cari vor fi chemați și mâine să facă suprema jertfă pentru ea, sunt datori să strige din adâncul sufletului lor: Așa nu mai poate merge!...

Dr. Nicolae Crețu.

*) Vezi I. Gabrea: Structura statului.

Folclorul și culturalizarea.

Spiritul omului nu poate rămâne insensibil față de realitățile pe cari le întâlnește. Întâlnirea noastră cu lumea externă produce spontan un fenomen psihic. Exteriorizarea fenomenului psihic născut în baza de contact cu realitățile, este un act tot atât de spontan ca și fenomenul însuși și are o semnificație deosebită. Formele de exteriorizare sunt multiple: gânguritul copilului, râsul și plânsul nostru sunt generale la toți câți ne-am născut și trăim. Expresia cea mai superioară a cuprinsului sufletesc o formează artele și științele. Dintre arte, arta literară este cea mai la îndemână oricui și din acest motiv aproape că nu sunt popoare fără literatură.

Abundența speciilor literare poporane la națiunea română sunt dovada completă a intensei vieți sufletești pe care o are românul. Analiza fenomenului psihic la poporul român stabilește principial că, puși în fața aceluiași realități ca și alte popoare, am reacționat la fel cu ele. Vecinicul omenesc, pe care-l descoperim într-o creație literară, este un prim produs al omogenității de comportare față de realități. Specificul național, un rezultat al felului special sub care o națiune vede și tratează formele lumii și ale vieții, prezintă un interes de întâiul rang și dă indicii asupra direcției de urmat în lucrarea de ridicare și cultivare a unui neam.

Folclorul unei națiuni este depozitul integral al ființei spirituale pe care o are acea națiune. Intreaga gamă de idei, sentimente, concepții, afecte, judecăți și voinți se găsesc în folclorul unui neam.

Cultivare însemnează a porni dela fenomene psihice date, a le desvolta și a le întregi pe acestea. În opera de culturalizare a unei colectivități trebuie să se țină seama de acest prim principiu: psihicul unei localități este o realitate, iar ridicarea aceluși psihic se poate face pe temeiul dezvoltării elementelor primordiale ale res-

pectivului psihic. Culturalizarea este o intensificare a cuprinsului sufletesc în sensul îmbogățirii acestui cuprins, de o parte prin eliminarea elementelor negative-urâte, de altă parte prin augmentarea cu elemente pozitive-bune. Lucrarea aceasta presupune însă o cunoaștere temeinică a stării sufletesti. Sociografia și știința educației poporului afirmă categoric că în activitatea de culturalizare, trebuie să se respecte o metodă științifică. Cerința procedării metodice și științifice în opera de culturalizare dintr'o anumită localitate se realizează ușor.

E vorba să cunoaștem cuprinsul sufletesc local. Folclorul localității oferă din plin prilejul.

Capacitatea de impresionare și sentimentele le cunoști din cântecile locale; virtuțile din balade și povești; părerile despre fenomenele naturii și ale lumii, din legende; filozofia poporului, din proverbe și zicători.

Pe baza de folclor se pot stabili câteva caracteristici ale sufletului românesc. Seria sentimentelor începe cu sentimentul erotic, cu iubirea femeii. Acest sentiment îl încearcă toți. La români el este amplu: chinuște, sbuciumă, neliniștește, aduce o nuanță specială de durere, durerea așteptării. Femeia merită acest sbucium. Ce frumos este că românul e capabil să trăească așa de intens acest sentiment, dar ce dureros este că acest sentiment nu creiază ulterior, după căsătorie, formele și atitudinile în care să se mai resfrângă ceva din strălucirea de odinioară. Aici intervine rolul și rostul educatorului poporal; sentimentul iubirii femeii, a femeii devenită soție, mamă, bunică, trebuie dezvoltat în aspectele lui noi, creiatoare de atitudini nobile. Viața aspră, pâinea de toate zilele a familiei, instinctele evacuiază eroticul, dar în locul lui este o crimă să intre brutalitatea, bătăria, cinismul. Folclorul, în sensul eroticului poporan, descoperă un moment din forma pe care o ia sufletul. Aceasta formă trebuie cunoscută și este temeiul din care trebuie să plece culturalizatorul care vrea ca acest erotic să nu dispară, ci să se manifesteze prin noile aspecte cari constituie formele lui evolutive.

Sentimentul dorului și nostalgiei după locul natal, exprimat atât de variat în literatura noastră poporană trebuie dezvoltat în sensul deșteptării ambiției de a face ceva, de a realiza monumentalul față de locul natal. Dorul și dragostea de locul natal s'a

manifestat la noi mai ales în acte și danii făcute bisericii sau școlii.

Sentimentul de voinicie și iubire de moșie poate fi temeiul cel mai solid al iubirii de neam și țară. Frumoasele figuri poetice, admirabilele comparații și alegorii descoperă intensă viață sufletească, deosebită impresionabilitate a țaranului român și poate fi temelia începerii unei educații a acestui țaran în direcția deșteptării și menținerii gustului pentru curat, simetric și frumos.

Sentimentele de durere pentru cei morți oferă prilejul cel mai nimerit pentru formarea unei conștiințe a marelui interdependențe care există între trecut prezent și viitor, fapt de o mare importanță în viața unui popor ce dorește o sănătoasă evoluție.

Horele și strigăturile denotă simțul de critică fină de care este capabil țaranul român și a cultiva acest simț, cu eliminarea gustului de a batjocuri vulgar, este un deziderat vrednic de a figura în programul culturalizatorului.

Sentimentul religios, dezvoltat în baza ideilor și cuprinsului pe care-l au colindele, oferă educatorului cele mai largi posibilități de ridicare a vieții săteanului la nivelul ideilor evanghelice.

Cuprinsul bogat al baladelor populare, al basmelor în cari poporul român și-a resfrânt întreg sistemul său de a fi, întreg caracterul său specific, proverbele cu ideile filosofice, cu reflexele asupra vieții și a lumii, toate constituiesc ceea ce s'a numit așa de just „un tezaur din care poți reconstrui viața națională.“

A Russo, M. Kogălniceanu, C. Negruzzi și V. Alexandri au făcut o intuiție clară asupra literaturii populare și au produs, luând ca bază de inspirație pentru lucrările de artă literară această literatură populară, marele revirement literar dela mijlocul secolului XIX pe care-l admirăm și astăzi.

Paralel cu dezvoltarea amplă a literaturii române din mijlocul veacului XIX, s'a realizat la noi, ca popor, ridicarea cultural-socială și s'au pârguit ideile reformării vieții noastre politico-economice, un proces de altcum, neterminat nici astăzi.

Sânguincioasa culegere a folclorului din localitatea de domiciliu, analiza acelu folclor, fixarea ideilor, simțurilor, voințelor din acel folclor și așezarea acestora drept temei de pornire a lucrării de culturalizare, pe care se vor greșa noile rezultate ale culturii, sunt desiderate și principii cari trebuiesc respectate de un sincer educator al poporului.

Prof. Aurel Pop.

**Psihologia copilului și
aplicații pedagogice.**

Memoria, măsurarea ei, experiențe.

(Urmare)

Făcându-se calculul de numărul versurilor învățate de fiecare copil, s'a constatat că la vârsta de 10 ani copiii din clasele mai mari învață mult mai bine decât cei din clasele mai mici. Comparând memoria copilului cu a adultului observăm diferențe extraordinare. Deoarece copilul trăiește numai prin simțuri și ideile lui fiind mai mult concrete, memoria lui este senzorială și concretă. Memoria lui nu va păstra decât ceiace-i va cădea sub simțuri, sau ceiace-i va fi comunicat într'un mod viu, colorat și plastic.

Asociația de idei fiind mai mult mecanică decât logică și memoria lui va fi mecanică, spre deosebire de memoria adultului care este intelectuală, abstractă și logică. Copilul fiind o ființă slabă memoria lui este îngustă și fiindcă imaginația domină judecata, memoria lui este puțin credincioasă. E greșit să te încrezi în mărturiile copiilor. Apoi din cauză că atenția voluntară și judecata sunt slabe la copil și reproducerea e mai anevoioasă căci e împiedecată de îngustimea și infidelitatea memoriei. Memoria copilului este în toate privințele inferioară memoriei adultului, care pe lângă că este intelectuală, abstractă, logică, este puternică, vastă și mai credincioasă decât a copilului.

Toți educatorii știu că memoria este un dar pe care natura nu l-a distribuit echitabil și în cantitate egală la toți elevii. Unii întâmpină multe dificultăți la învățat și reținut, fie că ei prezintă o slăbire generală a memoriei, fie c'au fost atinși în facultățile

lor de-o boală anterioară. Alții învață iute, ușor, fără nici un efort, aproape jucându-se. Sunt printre acestia elevi cari păstrează amintirile unei lecții mult timp, iar alții sunt nevoiți să repete de multe ori lecția căci altfel o uită cu desăvârșire. Învățătorii au multă dreptate și se gândesc foarte serios când se interesează să cunoască pe cât e posibil capacitatea de memorie a copiilor. Primul motiv este de valoare morală. E obicei când un copil a știut rău lecția să i se pună o notă rea sau i se dă o pedeapsă. — Se face aceasta fără judecată. Trebuie mai întâi să se cerceteze dacă tânărului delinquent i-a lipsit capacitatea și nu este memoria sa care trebuie pedepsită, ci lenea. Dacă un copil nu a știut lecția nu este decât un fapt un rezultat, care rezultat trebuiește explicat! Este greșala copilului dacă n'a știut lecția? Cât timp a avut de învățat? Cari sunt cauzele distracției care l-au tulburat? Iată ceia ce nu se știe! In caz când copilul are o memorie slabă i se pune notă rea. S'a comis o nedreptate căci îl descurajezi, îl demoralizezi. Trebuie mai bine să-l studiem deaproape, să constatăm întinderea memoriei slabe și să-i arătăm că-i fericit pentru puținele sale eforturi să-i dea sfaturi copilului și să-i indice exercițiile pentru a-i antrena și întări memoria. Este o nevoie urgentă de a se proporționa mărimea lecțiilor cu capacitatea fiecăruia. De obicei numărul rândurilor de învățat, este fixat pentru toata clasa, fără deosebire, printr'un fel de legislație neschimbată, care nu ține nici-o seamă de individualitate. Acei pe cari natura i-a înzestrat cu o memorie îngrată vor avea destul de suferit. Ei vor fi veșnic îngrijați de lecția care n'o știu și de pedeapsa care îi așteaptă. Un magistrat spunea că defectul memoriei sale, de care nici un profesor n'a știut, a fost tortura anilor săi de liceu. Este cu totul antieducativ de a trata pe toți elevii la fel. Binet dă ca exemplu pe doi copii. Gende și Bar în vârstă de câte 12 ani și în aceeași clasă, însă cu memorie absolut inegală, căci pe când unul învața 61 de versuri într'o experiență de o oră, celălalt nu putea memora nici unul. Nu este o absurditate să le impui lecții de aceeași lungime? Aceasta este cum spune Binet ca și cum am impune aceeași rație alimentară la doi copii dintre care unul are un stomac de struț, iar celălalt este bolnav. Supraîncărcarea lecțiilor de memorie la un copil a cărui memorie este debilă nu poate avea decât un rezultat foarte supărător, căci de aci re-

zultă amintiri vagi, rău legate și imposibil de întrebuițat. Nu va fi mai preferabil pentru el, pentru instrucția lui, pentru desfășurarea inteligenței sale, de a ține seama de infirmitatea memoriei și de a-i da să învețe puțin și bine? De aci nevoia claselor paralele de întârziați de care se interesează d-l profesor Crețu, reușind să înființeze o clasă din acestea la școala de aplicație de pe lângă școala normală de băieți din Tg-Mureș. Pentru a cunoaște bine memoria fiecăruia dintre școlarii noștri trebuie să începem a introduce și'n școlile noastre măsurarea ei. Mulți au părerea că este greu de făcut aceasta măsurare, dar atâta timp cât s'a putut inventa o măsurare a inteligenții care prezintă mai multă greutate, cu atât mai ușor este măsurarea memoriei. O altă obiecție care se face este că o măsurare cere timp. Programa fiind prea încărcată ce se va face cu orele de studiu, dacă timpul se întrebuițează pentru experiențele psihologice?

Apoi când orele de curs se termină, profesorul sau învățătorul are nevoie de odihnă. Binet spune că măsurarea memoriei școlarilor se poate face sub o forma colectivă în timpul clasei și nu ia mai mult de o oră. Pentru a măsura memoria sunt o sumă de procedee dintre cari citez patru mai interesante.

1. Procedeele care constă în a învăța pe dinafară într'un timp determinat și a reproduce apoi elevul tot ceia ce își reamintește c'a învățat în timpul studiului. Să remarcăm bine că acest procedee se întemeiază pe evocările voluntare ale amintirilor. Elevul recheamă ceia ce a învățat și aceasta după puterea declamării după care se judecă gradul de memorie.

2. Un alt procedee se datorește lui Ebbinghaus numit și economiei, care constată capacitatea de fixare. Se citește o frază sau o strofă o singură dată și se cere elevilor să reproducă în scris tot ce pot. Poate că elevii nu vor putea reproduce decât puțin. Peste câteva ore sau o zi, două, li se citește a doua oară acelaș lucru și iar li se cere să reproducă în scris. Se constată că acum elevii reproduc mai bine. În felul acesta se procedează până ce elevii reproduc exact bucata. Cu cât cineva a avut nevoie de mai puține repetiții cu atât are capacitatea de fixare mai bună.

3. Al treilea procedee constă în a recunoaște amintirile, experimentat de pedagogul american Kirpatrick. Se citesc în clasă 100 de cuvinte fără nici-o legătură. După audiție copiii nu pot

Elevul	Bucata de memorat	Proba I.	Proba II.	Aprecieri
M	12 versuri	8 versuri		
C	" "	4 "		
F	" "	1 ^{1/2} "		
H	" "	1 ^{1/4} "		
B	" "	1 "		

De ce este necesar să cunoaştem capacitatea de memorizat a copiilor noştri ?

1. Pentrucă propunătorul va învăţa să proporţioneze temele după capacitatea elevilor săi şi să nu-i pedepsească pentru memoria lor, ci pentru lene; se vor evita astfel nedreptăţile cari constau în a nu fi seama că de eforturile unui copil care este dotat cu o memorie ingrată. Apoi ştiind că factorii principali ai memoriei sunt asociaţia de idei şi atenţia urmează:

2. Ca să fie bine înţeleasă bucată, trebuie să fie potrivită puterii mintale atât ca fond cât şi cantitate. Să se pregătească memoria prin aducerea în conştiinţă a ideilor apercetive.

3. Orice bucată să fie interesantă, să atragă atenţia copilului şi s'o păstreze tot timpul memorizării.

4. Ştiind că memoria copilului este mai mult senzorială şi mecanică, vom căuta să impresionăm simţurile şi imaginaţia copilului, la orice bucată, prin ton, gest şi intuiţie. În felul acesta finem vie şi atenţia copilului şi se face şi mai bine asociaţia de idei.

5. Fixarea, cea mai importantă aptitudine a copiilor, întrucât este slabă o vom întări prin deprinderea de a fi atenţi şi a înţelege tot ce li se spune.

6. Întrucât memoria ideilor apare mai târziu şi se bazează pe memoria senzaţiilor, să căutăm să cultivăm memoria senzorială.

7. Memoria ideilor fiind mai importantă decât celelalte forme de memorie, vom cultiva memoria ideilor plecând gradat dela concret la abstract; deci pentru aceasta se cere să se facă multă intuiţie.

8. Deoarece durabilitatea memoriei se întemeiază pe repetiție, vom căuta să găsim cea mai bună metoda de repetiție. Cunoaștem două metode: fragmentară și globală; fragmentară constă în a repeta parte cu parte și cea globală, repetarea întregii bucăți de odată. Intrucât cu metoda fragmentară la recitarea unei poezii se fac greșeli, căci după fiecare strofă îți vine să repeți rândul întâi dela prima strofă, nu este bună de întrebuițat. Este bună metoda globală, însă nu se poate întrebuița pentru bucățile mari. In cazul acesta se combină metoda fragmentară cu cea globală, adică după fiecare strofă învățată se recită bucata dela început. Lecțiile de memorizare fiind obositoare, vom pune orele respective dimineața când conștiința e mai vieaie.

Sighetii Zoe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Conferințe.

Duminecă 9 Iunie a. c., cu ocazia serbării dată de grădina de copii No. 3 din localitate, d-l inspector general Dr. Nicolae Crețu a vorbit despre *Insemnătatea grădinilor de copii*. D-sa a arătat cum, din cele mai vechi timpuri, creșterea copiilor a format cea mai mare preocupare a omenirii. Căci „*existăm din viața și experiența generațiilor trecute, iar la rândul nostru nu trăim decât prin ceace facem din copiii noștri*“. Froebel a fost acela care în 1837 a întemeiat grădinile de copii. Mai departe, arată însemnătatea *educativă, socială și națională* a grădinilor de copii.

In încheiere, d-l inspector Crețu relevă munca educatorilor și cere ca aceste instituții să fie sprijinite de către toate lumea, căci: „*regenerarea vieții neamului nostru nu stă decât în întoarcerea către leagănul copilului*“.

Metode pentru cunoaș- tere și educație.

Didactica experimentală.

Prin adunarea faptelor educative și didactice se ajunge să se determine o lege; metoda inductivă însă nu este suficientă, deoarece nu toată experiența didactică se poate aduna și nici din experiența adunată nu întotdeauna se pot scoate reguli generale. Totașă, întrebuițând metoda deductivă în pedagogie, adică plecând dela anumite principii formulate apriori. Nu totdeauna această metodă ajunge să cuprindă toate cerințele educației. Cel mult dacă aceste metode se completează una pe alta, fără însă a epuiza soluționarea tuturor problemelor didactice. Colaborarea lor a fost numită raționament experimental.

Tendența de a se cerceta mai deaproape realitatea copilului o găsim încă la pedagogii clasici. *Rousseau* a susținut cel dintâiu că educatorii nu cunosc copilăria. *Pestalozzi* a descoperit, am putea spune, că fiecare copil este o ființă spontană. *Fröbel* a clădit un sistem educativ întemeiat pe jocul și jucăriile copiilor. *Herbart* a aplicat psihologia maturilor la copii și a arătat posibilitatea unei psihologii științifice. Tendența de a se „psihologisa învățământul“ (*Pestalozzi*) nu este o tendință tocmai nouă. Când însă psihologia a înregistrat progrese mai simțitoare, pedagogia și-a modificat credințele sau și-a verificat metodele. Este vădit sprijinul dat pedagogiei mai ales de psihologia experimentală. Realitatea copilului și experiența didactică au luat noi înfățișări. Pedagogia deductivă și-a pierdut din terenul ei.

Dar și aici câte rătăcirii! S'a făcut mai întâiu confuzia între psihologia experimentală și pedagogia sau didactica experimentală.

Didactica experimentală este o parte a pedagogiei experimentale, cu tendința de a întemeia teoriile învățământului pe experimentări. Teoria învățământului cuprinde atât principii generale ale activității învățământului cât și principii pentru ramurile și specialitățile învățământului.

Didactica experimentală are ca punct central activitatea școlarului; ea susține că numai după ce aceasta este cercetată în raport cu materia fiecărui obiect se poate construi o metodă pentru profesor, adică se poate sistematiza activitatea profesorului.

Tema didacticei experimentale este prin urmare analiza tehnică și economia activității școlarilor. Dificultatea în determinarea obiectului didacticei experimentale este că această activitate a școlarului poate fi studiată din punct de vedere psihologic — ea s'a numit când psihologie, când pedagogie experimentală, considerate ca fenomene ale conștiinței, în care intră și acțiunea învățământului. Aici trebuie de făcut o deosebire: *psihologul se ocupă de funcțiunea și structura fenomenului așa cum este dat*, pe când pedagogul se ocupă de *producerea fenomenului, cum se formează și cum se dezvoltă prin acțiunea educativă* — ceea ce nu este totuna cu preocuparea psihologului. Totuși există o deosebire esențială între psihologia copiilor — care se reduce la cunoașterea generală a fenomenelor sufletești la copii și pedagogia și didactica, care se ocupă cu educația și învățământul copiilor; însă fenomenul educativ și didactic, dacă conțin elemente sufletești, aceste elemente au un caracter cu desăvârșire deosebit. Cea dintâi deosebire este din punct de vedere al categoriei timpului: fenomenul psihologic se desfășoară în prezent, — este actual, se poate spune că este un rezultat al educației trecute, pe când fenomenul educativ sau didactic este o perspectivă a viitorului. Pedagogul se întreabă: cum se provoacă anumite fenomene sufletești, având în vedere viitorul. Din acest punct de vedere judecata psihologică se deosebește esențial de judecata didactică. Psihologul se întreabă cum vedem — care este fenomenul văzului — senzațiile vizuale — iluzia vizuală — pe când pedagogul se întreabă cum educăm vederea — cum se păstrează cunoștințele cu ajutorul senzațiilor vizuale — cum educăm observația prin ajutorul vederii.

Pedagogul nu se întreabă cum este fenomenul în sine, cum funcționează, care îi este structura, ci cum educăm aceste funcții, cum le provocăm să acționeze. Didactica experimentală a limitat metoda de cercetare la actul sufletesc al școlarului, în momentul în care îl influențăm. Aceasta este realitatea didactică. Asupra acestei realități prea puțin avem de învățat dela doctrinele pedagogilor. De ex., Rousseau a conceput realitatea copiilor în genere, însă a pornit dela observațiuni scoase din realitatea copiilor. Totașa Herbart și Spencer au sintetizat gândirile asupra educației și învățământului, au experimentat păreri, însă îndepărtate de realitatea concretă a faptelor, care stau la îndemâna tuturor, însă anevoie de deslegat. Suntem nevoiți adesea să examinăm faptele și din cauza conflictului dintre părerile pedagogilor și suntem iarăși nevoiți să examinăm realitatea pentru a ne orienta între contraziceri. Iată încă un motiv pentru ce alergăm la experiențe. În locul părerilor — închipuirilor — reprezentărilor — doctrinelor — avem experiența empirică sau experimentală și de multe ori cea mai elementară experiență poate înlocui cele mai savante păreri. Astfel în acești din urmă treizeci de ani, s'a ajuns la convingerea că întreaga pedagogie clasică — produs al metodei raționale, metafizicei sau dogmatismului, să fie verificată prin metoda experimentală.

Chestiunile de didactică se pretează cel mai bine la experimentare: metodele de învățământ, orariile, programele se pot experimenta și astfel se renunță la părerile pedagogilor clasici. Deasemenea organizarea învățământului este operă experimentală: cât trebuie să dureze școlarizarea, împărțirea școlărilor în clase după aptitudini, educația după sexe în aer liber, conducerea de sine...

În sistemul didacticei experimentale se ține seamă de dezvoltarea școlărilor trupește și sufletește, determinându-le vârsta fizică, intelectuală, nu numai pe cea civilă, perioadele de dezvoltare, crizele sufletești și trupești, deosebiri de tipuri sufletești, după funcțiile mintale, școlari normali, anormali, supernormali și întârziați. După determinarea individualității școlărilor, se poate raporta munca în școală și acasă, economia muncii sufletești a școlărilor, igiena mintală și determinarea acestei munci pentru fiecare obiect de învățământ cât și munca pro-

fesorului. Iată cum metoda experimentării s'a întins asupra gândirii, memoriei, atenției, abstracției, sentimentului și actului voluntar și în special asupra interesului la școlari și aplicarea lui la învățământ. Măsurarea inteligenței școlarilor pentru a-i orienta în școală și în profesie, memoria (ce reținem și ce uităm) sunt capitole în strânsă legătură cu didactica. S'a pus întrebarea, de ex., dacă nu cumva funcțiunile uitării la copii au explicație în lipsa de înlănțuire a impresiunilor sau sunt funcțiuni de eliminare exercitate de conștiința noastră dintr'o necesitate biologică: de a păstra tot ce are nevoie conștiința și dacă găsește o asociere anterioară, sau de a se scutura de reprezentările de prisos — care nu intră în cuprinsul individualității noastre mintale. Metoda experimentală aplicată la didactică a utilizat valoarea mișcărilor corporale (imagini kinestetice), a jucăriilor, a jocurilor, a versurilor, a povestirilor, a desemnelor și a scrierii. Mai ales jocul, desemnul și scrierea au căpătat o valoare didactică deosebită.

Experimentarea didactică se face individual sau colectiv. Dintre aceste două feluri de experimentări, cea colectivă făcută în clasă, în timpul lecțiilor sau în ore anumite, prezintă cea mai mare importanță. Experimentatorul poate folosi cu succes lucrările școlarului. Deosebirea între experimentarea individuală și colectivă este că cea dintâi ne face cunoscut individualitatea școlarului, pe când cea colectivă ne dă cunoașterea obiectelor examinate. Metoda anchetelor încă servește la examinarea chestiunilor didactice. Pentru aprofundarea experimentărilor s'a propus de Binet și Claparède comisiuni de muncă: comisiunea ortografiei, scrisului, vocabularului, calculului, — metodă de preferat pentru că astfel se studiază chestiunile limitate ca subiecte.

Astfel este posibil să se construească o știință a didacticii — având obiect și metod științific.*)

Dr. Gr. Tabacaru,

*) Din volumul „**Didactica experimentală**“.

Principiul plăcerii în activitatea copilului.

O practică nu tocmai îndelungată în învățământ și mai ales în cel primar, este suficientă spre a pune pe fiecare din noi în situația de a observa că, în predarea obiectelor de învățământ întâmpinăm mari greutăți și aceasta din cauza lipsei de înțelegere a sufletului copilului. Greșala cea mai mare în care cei mai mulți cădem este tocmai faptul că tratăm pe copil ca pe un om în miniatură, ca pe un omuleț, și nu ca pe un om în devenire. Și aceasta face să ne enervăm peste măsură, atunci când, după o muncă extenuantă din timpul anului vedem că elevii noștri sunt chinezi în materie. Groaza ce-o au de carte se datorește în bună parte părinților cari fac din școală un instrument de sperietoare pentru copiii lor, iar pe altă parte, lipsei de tact și procedare metodică a învățătorului, care în cele mai multe cazuri este departe de a înțelege sufletul lor.

Caracterul pur intelectualist pe care-l are școala și în ziua de azi ca o reminiscență a »azi, buchi-lor« tronează și azi învățământul nostru, deși s'a trâmbițat și se trâmbițează prin ziare, reviste de specialitate, și lucrări de tot felul »activismul« în școală. Un foc de paie, o adiere de vânt ce a trecut peste fața acelora ce se ocupă cu instruirea și educarea tineretului. S'a interpretat greșit acest activism, căzându-se în exagerări. Unii au înțeles acest activism prin a munci (a vorbi) cât mai mult învățătorul, alții în a pune pe copil la lucru cu brațele, transformând școala într'un atelier de lucru manual, dar nimeni n'a înțeles activismul spiritual, creator, în a pune pe copil să gândească, să judece liber, să construiască, să inventeze, iar învățătorul să dirijeze această gândire. Și dacă se face acest lucru, acestea sunt manifestări sporadice și deci departe de generalizare. Pentru a fi în ritmul vremii și luați de acest curent »activist« mulți supun pe copii la torturi diferite, obligându-i la memorizări de abstracțiuni, îngroșind prin aceasta șirul celor ce dau »birul cu fugiții« atunci când e vorba de școală. Și nu ne mirăm când în spatele acestei teorii stau oameni, cu un trecut în fața căruia ne plecăm. Acei ce preconizează sfortărea conștientă în școala primară, sfortărea de dragul căreia mor o mul-

țime de pedagogi și de sila căreia se ofilesc atâtea vieți de copii, își bazează aceasta concepție pe următorul fapt: Școala pregătește pentru viață, și trebuie s'o facă. Nimic de zis. Viața este o luptă continuă, o permanentă sforțare a tuturor ființelor de a găsi posibilități de existență cât mai ușoare. Ori, pentru acest lucru trebuie efort, cât mai mult efort și deci copilul trebuie să facă acest efort.

După această concepție toate fenomenele intelectuale sunt baza actelor noastre de fiecare zi. Dacă judecăm lucrurile după aparență s'ar părea că au dreptate și deci trebuie ca fiecare să procedăm în consecință. Dar să revenim la cele de mai sus. Este copilul un om? Ii putem cere să facă un efort conștient? A ajuns la gradul de înțelegere al adultului, ca tot ce face să fie un rezultat al voinții conștiente, sau este omul în formare, cu o viață psiho-fizică incompletă, curios, fantazist, spontan și activ, instinctiv și senzorial, fără logică și robit jocului care este lumea lui reală și pe care o trăește cu mentalitatea lui deosebită de a adultului. Și dacă este așa, de ce venim noi și violăm în mod conștient sufletul lui, lumea lui de basme și căutăm să-i vârăm în cap tot felul de cunoștințe, cari de cari mai grele, mai fără legătură cu structura lui sufletească.

Și dacă jocul este lumea lui reală, de ce să nu urmăm această cale naturală de strecurare a cunoștințelor în mintea lui? Că este capabil de asimilare, de efort chiar, aceasta se vede din felul său de a se manifesta. Nu aleargă un copil în timpul unei zile câteva zeci de km? Un adult ar putea să facă acest lucru? Nu înregistrează tot ce aude, și nu reproduce cu o ușurință uimitoare? Nu inventează jucării, și nu pune unele întrebări, la care e foarte greu de a da un răspuns satisfăcător? Toate acestea denotă că în copil sunt calități în embrion, dar să știm cum să procedăm. Trecerea dela joc la muncă serioasă să fie pe nesimțite, căci de porunca jocului ascultă și omul adult. De multe ori nu se știe unde se sfârșește jocul și unde începe munca serioasă. Iată dar calea cea naturală spre a ne ajunge scopul. Vor zice unii că prin aceasta transformăm școala în joc și jucărie, în basm și poezie, în cântec și petrecere. Vom răspunde tuturor că acestea nu sunt scopuri, ci numai mijloace pentru ajungerea scopului, care este pregătirea individului pen-

tru viață, pe cale naturală. Nu vrem să cădem în exces de intelectualitate, căci viața psihică a copilului este colorată nu numai de fenomene intelectuale, ci de afecte și sentimente, de imbolduri și volițiuni, care se împletesc într'o unitate armonică imposibil de desagregat. Nimeni nu va putea spune că afectele și sentimentele la copil nu sunt de o intensitate copleșitoare. Sforțarea conștientă trezește în copil reflexe de apărare, căci el are oroare de tot ce are colorit intelectualist. O școală intelectuală este o școală care osifică sufletele, calapodizează și mecanizează în loc să facă din copii elemente de valoare reală, unde totul să se altoiască pe plăcere și interes, căci educația nu este o totalitate de precepte pe cari copilul memorându-le le va aplica la fiecare pas, ci un mănunchi de deprinderi bune, pe care le exercită din plăcere și în mod instinctiv.

Care dintre noi a ajutat pe vreun cerșetor pentru că și-a adus aminte de preceptul „Ajutați pe săraci”? A făcut-o din porunca unui imbold intern, din glasul deprinderii, din sentimentul milei și iubirii semenului nostru, ce se găsesc în adâncurile subconștientului, de unde vine întreaga putere a vieții noastre.

Am spus mai sus, că în joc, în cântec, în alergări există efort și încă foarte multă. Dece nu fug copiii de aceste eforturi? Dece nu se plictisesc? Și atunci când le cerem să facă o lucrare într'un timp determinat, explicându-le toate regulile după care să lucreze, foloasele ce decurg din lucrare, se plictisesc? În ambele cazuri se face efort, dar în primul caz efortul este inconștient, în timp ce în al doilea caz efortul este conștient, și conștiința efortului este o doctorie degustătoare pentru ei. Cunoscând calea naturală și în același timp plăcută, vom proceda în consecință. Fără a cădea în libertinaj, acțiunea noastră educativă și instructivă să fie altoită pe plăcere și interes, căci numai așa tot ce clădește școala va fi durabil, iar atunci când copilul va eși de sub supravegherea învățătorului, se va purta numai într'atât, întru cât au lăsat urme adânci în structura lui afectivă bunele deprinderi. În felul acesta ne vom face datoria și față de societate, dându-i elemente bine înarmate și față de »Maestrea sa copilul« care cere dela noi respectarea vieții lui.

N. Gherlan.

Plan de lecție.

Gramatica la cl. III. Articularea substantivelor.

Se face corectarea temelor avute.

Pregătirea. (In legătură cu substantivul.) Spuneți nume de ființe!... De lucruri!... Cum se numesc numele de ființe și lucruri?... De câte feluri sunt substantivele?... Cari sunt proprii?... Cari comune?... De câte numere sunt substantivele?... Când e la singular? (exemple). Când e la plural?... (exemple). Câte genuri au substantivele?... Cari substantive sunt de genul masculin?... (exemple). Dar feminin?... (exemple). Dar ambigen?... (exemple).

Li se spune următoare povestire:

„Ieri am fost în oraș. Pe stradă un copil plângea. Mi s'a părut că acel copil este dela școala noastră, dar pentru că eram prea departe, nu l-am văzut bine. Mai încolo m'am întâlnit cu tatăl unuia dintre voi, pe care îl bănuiam că e tatăl copilului acela.

Ca să mă conving, l-am întrebat:

— Nu era copilul d-voastră?

El mi-a răspuns:

— Copilul meu e acasă. Am un câine mare. El se joacă cu câinele. Aleargă prin curte. Curtea este mare. Copilul meu are și un canar. El dă mâncare canarului. Eu, domnule învățător, am grijă de copii. Copiii mei sunt buni. Ei au și jucării. Jucăriile lor sunt frumoase. La plecare m'am uitat la copii și le-am spus: copiilor, să nu eșiți pe stradă!...

Mi-a părut bine că acel copil nu era dela școala noastră.“

Predarea. Făcând recapitularea, îmi scot dela copii următoarele exemple, pe cari le scriu pe tablă, astfel că la sfârșit am următoarele exemple:

1. Un copil plângea.	1. Copilul meu e acasă.
2. Acasă am un câine.	2. El se joacă cu câinele.

3. Aleargă prin curte.	3. Curtea este mare.
4. Are și un canar.	4. El dă mâncare canarului.
5. Eu am grijă de copii.	5. Copiii mei sunt buni.
6. Ei au și jucării.	6. Jucăriile lor sunt frumoase.
7. M'am uitat la copii.	8. Copiilor le place jocul.

Analiza exemplelor.

Să citească cineva exemplul 1. din stânga!... Ce este aceasta?... Care vorbă în această propozițiune este substantiv?... La ce ființă v'ați gândit când am spus: Un copil plângea?... (la un copil oarecare). La ce număr e?... La ce gen?...

Să citească altul exemplul 1. din dreapta!... Ce este aceasta?... Care vorbă în această propozițiune este substantiv?... De ce gen?... De ce număr?... La ce copil s'a gândit tatăl, când a spus: Copilul meu e acasă? (Deci, s'a gândit la un copil cunoscut.) Când înțelegem mai bine despre care copil e vorba, când zic copil, ori copilul?... Deci care dintre aceste două substantive are mai mult înțeles?... Care e mai lung?... Ce are la sfârșit mai mult substantivul copilul?... Atunci cine credeți voi că face ca substantivul copilul să aibă mai mult înțeles ca substantivul copil?... (părticica *l*) — se subliniază. —

(Se continuă astfel analiza în mod paralel, comparându-se cele din stânga cu cele din dreapta și scoțându-se în evidență articolele care se subliniază.)

Să citească acum cineva substantivele din cele două propoziții însemnate cu No. 7!... (copii—copiilor). La ce număr sunt aceste substantive?... Care am spus că are mai mult înțeles?... Cine face ca să aibă mai mult înțeles?... (Se recapitulează astfel toate exemplele.)

Să citească cineva toate părțile subliniate!... Unde se pun totdeauna?... De ce se pun la sfârșitul substantivelor?...

Generalizarea. Părțile care se pun la sfârșitul substantivelor ca să le dea mai mult înțeles, se numesc *articole* (se scrie).

Se repetă regula.

Care sunt articolele dela singular?... (-l, -le, -a, -lui.) Dar cele dela plural?... (-i, -le, -lor.)

Se repetă și de către copii.

Să citească unul, toate substantivele din exemplele din partea stângă!... Pe cele din partea dreaptă!... Cari au articole?...

Cele din stânga, cari n'au articole, sunt substantive *nearticulate*.

Cele din dreapta, care au articole, sunt substantive *articulate*.
Se repetă de către copii.

Aplicarea. Se dau exemple de substantive, cari se spun de către copii, cu și fără articol.

Dintr'o bucată de citire se spun articolele.

Se dă următorul test de control:

Vine primavara. Nămeții se topesc. Apele cresc. Păsările călătoare vin. Vântul este plăcut. Copiii se bucură. Bucuria copiilor este mare. (Copiii vor sublinia articolele.)

Gh. Aniței.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dl prof. dr. Nicolae Crețu va scoate pentru viitorul an școlar manuale didactice de curs primar. Manualele se tipăresc la Brașov.

Deasemeni are lucrată o hartă a județului Mureș pentru uzul școalelor primare.

* * *

Dl prof. dr. Gr. Tabacaru (Bacău), scoate al doilea volum din lucrarea d-sale : DIDACTICA EXPERIMENTALĂ.

Cunoaștem pe dl prof. Tabacaru din multele d-sale lucrări, în cari problemele pedagogice și didactice sunt tratate cu o mare competență.

Volumul de față este o lucrare de mare valoare pedagogică, necesară oricărui educator.

Dăm la sfârșit lista câtorva dintre lucrările dlui Tabacaru.

Școala de ajutor pentru înapoiți mintali.

Sub noțiunea aceasta se înțeleg școlile în cari se înscriu copiii cari din oarecare motive nu pot urma școlile primare obișnuite. Astfel de școli sunt organizate pentru înapoiți mintali, pentru orbi, pentru miopi, surdo-muți, cu auzul greu sau redus, pentru copiii nervoși epileptici, tuberculoși și pentru copiii corporal defectuoși. Mă voiu ocupa în acest articol despre școala de ajutor pentru înapoiți mintali.

Două motive mă determină la acest lucru: pe deoparte că școlarizarea înapoiților mintali este o chestiune ce trebuie rezolvată foarte urgent, pe de altă parte că această școală are deja în Târgu-Mureș oarecare trecut, datorită dlui prof. Nicolae Crețu.

Este o constatare făcută adesea de către toate organele de control ale învățământului primar, că învățământul are în multe părți rezultate slabe. Nici nu poate fi altfel, pentru că programa analitică este făcută pentru copiii normali și nu putem dori ca învățătorimea să aplice acest program copiilor înapoiți mintali, din cari se găsesc în fiecare clasă un număr de 5—10 aproximativ.

Ce să facă învățătorii cu acești copii? Dacă se ocupă cu ei, spre a ști ceva, acesta este un lucru foarte rar și în acest caz copiii normali nu pot progresa. Cei mai mulți învățători nu se ocupă cu cei proști și aceasta din cauza susamintită. Atunci acești câțiva copii înapoiți mintali, cari au de obicei și purtarea mai rea, turbură învățământul, făcând gălăgie și desordine. Se înțelege dela sine că acești copii vor rămâne repetenți un an, iar în anul următor vor trece clasa, neluând în considerare cunoștințele școlare. Așa am găsit eu în mai multe rânduri copii în clasa 3-a și a 4-a cari nu știau materia clasei 1-a.

*) Dnii dr. Graff și Gh. Anșel vor scoate incurând o lucrare intitulată: Școala de ajutor pentru înapoiți mintali (sugestii practice pentru realizarea ei),

Școlarizarea copiilor înapoiți mintali este deja de 9 ani legiferată, dar abia ici-colo aplicată. Și este de mirat că ramura aceasta a învățământului nu s'a putut desvolta până în prezent, deoarece îngreuiază enorm de mult instrucția și educația copiilor normali. Este greșită părerea pe care o au unii spunând că înainte de toate trebuie să avem școli pentru copiii normali. Adevărul este că învățământul înapoiților mintali este mai important decât orice altul. Pentru ce? Pentrucă este lucru știut că normalii pot câștiga pâinea de toate zilele și fără cunoștințele școlare, pe când anormalii, nu. Ei fără școală sau cu școala de astăzi devin paraziții societății. Apoi un alt argument de ordin etic-moral ne arată că cei slabi sau nevoiași trebuie sprijiniți și ajutați.

În străinătate demult s'a dat importanță școlilor de ajutor. Putem spune că nu este oraș unde să nu fie și o astfel de școală.

De unde să începem și cum să facem?

Unii spun că din cauza crizei financiare nu se poate pune la noi această problemă. Se poate rezolva această problemă în cadrul bugetului actual.

Înainte de toate trebuie aranjate cursuri de vară cu durata de trei luni pentru învățătorii cari s'ar angaja în vederea acestui lucru. Căci este imposibil ca un învățător fără pregătire specială să poată ocupa cu succes un astfel de post. Cunoașterea temeinică a psihologiei normalilor și a psihologiei înapoiților mintali este indispensabilă pentru metoda, pedagogia și didactica acestui învățământ. Dacă avem un corp didactic special, atunci selecționarea copiilor în școlile primare este ușoară.

A doua obiecțiune ar fi localul. Dacă este bunăvoință și interes la autoritățile locale și școlare pentru învățământ, atunci și această problemă se poate rezolva ușor. În fiecare oraș și chiar în fiecare școală se poate găsi o sală mai mică unde să se aranjeze o clasă pentru 15 elevi. Chiar în comunele rurale mai mari se pot împărți elevii după capacități. Pentru cei întârziți trebuie făcută o programă analitică redusă față de cea obișnuită. Se înțelege că clasele unde sunt copii slabi nu pot să aibă atâția elevi ca cele unde sunt copii cu inteligența mai superioară; clasele pentru înapoiți trebuie reduse numeric față de clasele normalilor. Oare rezultatele nu vor fi mai bune decât cum sunt acum împărțite clasele? În orașe instrucția copiilor înapoiți se poate face în

clase speciale, dar e mai bine dacă organizăm școala specială. Aici numărul elevilor într'o clasă nu poate să fie mai mare de 15. Această școală trebuie să aibă o programă analitică potrivită capacității elevilor. Orarul trebuie să fie la fel în toate clasele, deoarece la înapoiși mintali sunt mulți cu capacitate unilaterală. Unii au legastenie, iar alții, aritmastenie. Așa se întâmplă că de exemplu legastenici la scris-citit umblă în cl. 1-a, iar la aritmetică sau lucru manual trebuie să umble în cl. 2-a sau 3-a. Nu putem lăsa la copiii înapoiși facultățile neexploatare, deoarece scopul nostru este dezvoltarea capacității ce posedă un legastenic. La copiii normali lucru stă învers: trebuie să dăm cunoștințe cât se poate de egale, adică armonice, pentru că educăm un individ întreg și complet. La înapoiși mintali, dacă am lucra cu această metodă, după 6 ani de instrucție, nu vom avea nici cunoștințe generale și nici nu se va putea dezvolta capacitatea cu care s'au născut. Nu trebuie uitat că scopul principal al școlii primare este de a da cunoștințe generale și multiple, iar la școala de ajutor scopul este de a contribui la posibilitatea existenței individuale. Pentru a ajunge la acest scop trebuie să dezvoltăm capacitățile unilaterale, în timp ce școala primară nu poate avea acest scop. Dacă un copil este un tip aritmetic, va trebui să dezvoltăm această capacitate, iar scris-cititul nu trebuie forțat, deoarece îi vom baza cariera pe cunoștințele matematice; sau dacă un copil este talentat în dexterități, vom neglija învățământul teoretic în favoarea lucrului manual. În școala de ajutor este importantă pregătirea practicei pentru ocupațiile ușoare cum sunt: agricultura, horti- viti- pomicultura și industria simplă: compactoria, fierăria etc. Scopul școlii de ajutor este introducerea elevilor în viață, ea trebuie să-și plaseze absolvenți în locul unde sunt mai apți, în fabrici, industrii mici și în ramurile agriculturii.

Este o problemă foarte importantă din punct de vedere al economiei naționale. Este cel mai bun metod pentru combaterea șomajului, deoarece șomerii sunt în cea mai mare parte tocmai acești indivizi, cari sunt mai slabi lucrători și cari au inteligență mai redusă. Pentru a se atinge scopurile de mai sus, școlile de ajutor trebuie să aibă pământ și ateliere, unde elevii să fie ocupați de dimineața până seara, nu 18 sau 24 ore săptămânal.

Iată ce mare deosebire este între școala primară și școala de ajutor.

Dr. FR. GRAFF
medic-pedagog.

Antropometria în școală.

(Concluzii.)

Datele antropometrice culese cu ocazia măsurătorilor făcute de două ori pe an elevilor, nu au — luate în parte — nicio valoare care să poată indica ceva pedagogiei. Numai raportarea lor între ele și la vârsta corespunzătoare poate însemna ceva. Astfel, raportul taliei la diferite vârste este :

La 5 ani, de două ori talia dela naștere.

La 15 ani, de trei ori talia dela naștere.

Bustul (volumul trunchiului) la 6 ani, de două ori volumul dela naștere, iar la 15 ani jum. de două ori jum. cel dela naștere.

Membrele inferioare (în lungime) cresc în raport aritmetic la 4,7 și 15 ani jumătate.

Din analiza acestor câteva date se poate vedea că sunt anumite epoci când copilul crește mai mult în înălțime, adică mai mult scheletul; altele când crește mai mult în grosime, adică organismul se consolidează. Abaterile dela acest ritm de creștere aduc turburări cari pot fi dăunătoare atât stării fizice cât și psihice și de care educatorul trebuie să țină seama pentru a conduce dezvoltarea armonică și normală, utilizând procedeele arătate de educația fizică și intelectuală.

Din punct de vedere practic școlar, în afară de coeficientul de robusticitate care poate indica starea fizică a elevului (deși asupra acestui punct se pot face unele rezerve) se poate utiliza, pentru determinarea stării sanitare a toracelui, diferența ce se poate constata între volumul toracelui scos prin înmulțirea circumferinței sau diametrelor cu înălțimea și capacitatea pulmonară la spirometru, căci se poate întâmpla să descoperim copii cu o mare capacitate toracică și o capacitate pulmonară mică, ceiace de multe ori indică o boală sau o predispoziție pentru o boală de piept.

Creșterea inegală a diferitelor părți ale corpului poate fi îndrumată printr'un regim special de educație fizică și alimentară, deoarece se știe că în perioada când creșterea scheletului e mai puternică, se provoacă o decaleficare a organismului care trebuie completată cu alimente sau medicamente. Întrucât procesul fiziologic în timpul creșterii scheletului se face în detrimentul dezvoltării musculare și sanguine, această perioadă se caracterizează prin anemie și este știut că în perioada 12—15 ani, când creșterea scheletului este activă, copiii sunt anemici, livizi la față, veșnic oboșiți și cu o mică putere de muncă.

Raportul dintre dezvoltarea abdominală și capacitatea toracică și la spirometru ne arată puterea de asimilație mai mare decât puterea de combustie și oxidare a grăsimilor, ceea ce aduce după sine obezitatea timpurie, care cauzează lenea și determină temperamentele lente.

Această defectuoșitate mai poate fi controlată și prin raportarea dezvoltării abdominale la cea musculară, întrucât copiii dezvoltăți în abdomen au mușchii susținători atât cei dorsali cât și cei ventrali de un tonus scăzut și dau astfel defectuoșitatea școlară, lordoza.

Defectele de poziție în timpul școlarității cât timp scheletul este în creștere poate aduce devierea coloanei vertebrale, scolioza, care trebuie corectată prin silirea copilului să stea în poziție normală în pupitre comode, pentru dezvoltarea lor, mobile și ușor adaptabile. Aceste defectuoșități în creșterea copilului au adus problema individualizării mobilierului școlar.

Coeficientul de robusticitate, inalternanțele de creștere, raporturile dintre capacitatea craniană și trup, dintre volumul toracelui și trunchiului, volumul abdomenului și torace, dezvoltarea osoasă și musculară ne dau posibilitatea să împărțim elevii unei clase sau ai unei școli în grupe sau tipuri diferite față de care să aplicăm, fie regim de educație fizică colectiv, fie activ (pentru dezvoltarea sistemului sau a funcțiunii), fie tratament special sub supraveghere medicală.

Măsurătorile antropometrice ne dau și posibilitatea împărțirii elevilor pe tipuri de structură organică în strânsă și directă legătură cu tipuri de inteligență și temperament. Clasificarea lor în tipuri de structură osoasă (uscățiți), musculară (robuști) și obezi,

— corespund întru câțva tipurilor de temperamente: iuți, temperați și molăi, structuri psihice ce pot fi descoperite și verificate și pe cale de observație și probe.

Antropometria școlară a ridicat astăzi probleme cari merită toată atenția într'o educație națională. Astfel, pe lângă cea a individualizării mobilierului școlar, a educației fizice pe tipuri și structuri cu scopuri și accente diferite, mai pot fi amintite cea a jocurilor, a excursiilor, a coloniilor de iarnă și vară și a sporturilor de care în ultimul timp se face mare șgomot, dar care după părerea noastră sunt în mare parte irațional puse în practică.

Examenul antropometric, făcut riguros și cu conștiinciositate, și din care se vor scoate tipurile organice și categoriile de stări sanitare, va arăta cu mai multă competență procedeele de educație fizică ce trebuie să aplicăm, decât educația fizică făcută în massă și pentru simplul element de spectacol cum se practică astăzi. Individualizarea educației fizice cerută de pedagogia contemporană mpune practicarea în toate școlile a examenului antropometric, așa încât să se aplice fiecărei grupe regimul educației ce-i convine spre a se înlătura eforturile dăunătoare atât creșterii fizice dar mai ales desvoltării psihice, căci este știut că dintre obiectele de învățământ și aplicate în școală, educația fizică (gimnastica) este cel mai obositor. Numai susținută de o cercetare metodică asupra stării organice și evoluției ei, gimnastica poate deveni în școală un obiect principal, care practicat în masele școlare a tinerelor generații, să înfăptuiască unul dintre idealurile etnice, în afară de propășirea culturală — cea a propășirii rasei sub aspect biologic cerut de știința îmbunătățirii raselor umane, *eugenia*.

Dacă ceiace se trâmbețează cu atâta șgomot ca principiu de educație și s'a legiferat ca fiind de o absolută utilitate în școală, ar fi pus în practică de fiecare educator, desigur, învățământul ar da roadele pe care toți le așteptăm în educarea tinerelor generații: sănătate socială, cultură generală, voioșia muncii fie intelectuală, fie manuală.

Iată un tablou pentru strângerea datelor examenului antropometric:

Numele și pronumele...

Vârsta (ani, luni)...

Greutatea...

Talia (în picioare și șezând)...

Trunchiul: Furca sternului, Capul sternului, Diametru antero-posterior în inspirație, Diametru antero-posterior în expirație, Diametru transversal în inspirație, Diametru transversal în expirație, Perimetru toracic în inspirație, Perimetru toracic în expirație, Capacitatea pulmonară la spirometru, Volumul trunchiului...

Craniul: Conductul auditiv, Diametru antero-posterior, Diametru transversal, Circonferința, Volumul craniului...

Oasele: Acromion, Pubis, Trocalter...

Dinamometru: stânga—dreapta...

Mușchii: Grosimea gâtului, Centura, Brațul, Ante-brațul, Coapsa și gamba...

Vârsta organică...

Această examinare se va face de 2 ori pe an — din 6 în 6 luni — pentru ca experimentatorul să-și dea mai bine seama de schimbările cari se fac în creșterea copilului.

Gh. Bronzetti.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IDENTIFICARE.

*De tine sunt legat natură, în zborul meu prin lume,
Copil al plăsmuirii tale din farmec și din spume.
Mă simt într'una că plutesc cu pajura măeastră
A basmelor împărății, prin zarea ta albastră*

*Cu fluturii tăi mă cobor în fiecare floare.
Cu ape'n vaduri mă adun, cu razele de soare.
Cu greerii de pe miriști eu cânt în nopți de vară,
Cu stelele pe cer răsar în fiecare seară.*

*Cu zorile eu mă deschid, cu asfințitul pier,
Cu luna, noaptea strălucesc pe bolta de pe cer.
Cu pui'n cuiburi ciripesc, cu frunzele m'aștern,
Cu freamătul din codru cânt amarul meu etern.*

*Cu cei slăbiți pe rând mă sting în al uitării val
Și cu cei tari apoi mă nasc, ca iarăș să dispar.
Cu tine mă identific în gând și 'n cugetare,
Căci sunt produsul cel mai sfânt al plăsmuirii tale.*

G. Gorun.

CĂRTI

ABISINIA: Mihai Tican Rumano. (editura Cartea Românească, 75 lei).

Printre noutățile apărute cu ocazia săptămânii cărții se numără și Abisinia dlui Tican Rumano, nume cunoscut din coloanele ziarului Universul, în care a publicat în timpul din urmă fragmente din această lucrare.

Dl Mihail Tican Rumano este un mare pasionat de călătorii. O dovadă despre acest lucru sunt cele 7 volume scrise despre continentul african, vreo 3 volume despre țara noastră și în sfârșit alte câteva scrise în limba spaniolă, căci autorul a trăit în Spania, unde și-a făcut un frumos nume literar.

Cu multă căldură și cu pasiunea de cunoaștere a adevăratului ziarist, autorul ne transportă cu mintea în ținuturile puțin cunoscute ale Abisiniei, prezentându-ne viața acestui popor, sub toate aspectele ei. Ce puține știm noi despre această țară, a cărei existență ne-o reamintește doar, în timpul din urmă, ziarele ce vorbesc despre un conflict italo-abisinian... atât și nimic mai mult. Și totuși Abisinia este o țară cu o populație de peste 16 milioane de locuitori, în care nu sunt socotite triburile nomade; țară ortodoxă din cele mai vechi timpuri ale creștinismului și căreia relieful ei, cu înălțimi ce trec de 4500 m., îi permite o viață plină de posibilități și de belșug. Descendenți — după legendă — ai Reginei din Saba și ai înțeleptului Solomon, abisinenii sunt un popor adânc religios și patriot și care, sub conducerea unui împărat învățat și destoinic, nu vor întârzia să intre în rândul popoarelor civilizate, întrucât sunt singurul popor absolut liber din toată Africa. Dl Tican

ni-l zugrăvește cu multă simpatie și căldură, iar interesul cititorului merge crescând până la ultima pagină.

Pe lângă calitățile literare deosebite, dl Mihai Tican Romano realizează prin lucrarea d-sale un simțit scop cultural.

O carte care n'ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă.

CĂPITAN CONAN (roman) de Roger VerceI. (Edit. Naționala Ciornei, 60 lei).

În traducerea dlui M. Sebastian, lucrarea de mai sus a însemnat un frumos dar de ziua cărții făcut literaturii românești.

Roger VerceI, autor distins cu premiul Goncourt al anului 1935 și o mare nădejde a literelor franceze este un talent puternic, foarte bogat în resurse.

Dar nu acesta a fost motivul determinant pentru a vorbi despre romanul de mai sus; interesul nostru se mărește prin aceea că autorul ne prezintă în lucrarea sa viața într'o divizie a armatei de Salonic la sfârșitul marelui războiu; greutățile istovitoare ale traversării Balcanilor și intrarea în București odată cu armata română, în cele mai mărețe clipe ale epopeii noastre. Viața unei societăți epuizată de războiu și sufletește și materialicește este bine redată.

Dar titlul cărții îl justifică figura căpitanului Conan, eroul principal. Conan întruhidează psihologia războinicului care după ani de mizerie și asasinat organizat, intră în societatea normală, căreia nu i se poate acomoda, căci războiul i-a creat o structură sufletească nouă, — structură pe care atât de bine o găsim și la scriitorul german Remarque. Conan are un mare dispreț pentru formalități și paradă, căci în „*materialul festiv al defilărilor erau o groază de tipi cari n'au fost întâlniți în tranșee*” (pag. 34, 36). Ofițer de rezervă, Conan se definește singur *nu ca militar, ci ca războinic* (193) deci om care și-a găsit rostul și desăvârșirea în toiuI primejdiilor și în grozăvia luptelor, nu „*într'o raită prin oraș în urma tobei mari*” (38).

Incolo?... învățai, lași profitori, — adică întreaga faună inerentă războiului.

O carte care ne pune psihologia luptătorului în față cu toate păcate adânc omenești.

Ch. A. Iței.

Un filosof român: P. P. Negulescu.

Toată opera d-lui prof. P. P. Negulescu, ruptă dintr'un suflet veșnic chinuit de marile probleme ale existenței: „*Ce e, de unde vine și în ce scop există lumea*“... îndreptățește pe deplin încadrarea sa în șirul marilor cugetători ai trecutului.

Din toate lucrările: *Filosofia Renașterii*; *Reforma învățământului*; *Critica apriorismului și a empirismului*; *Filozofia în viața practică*; *Religia și arta*; *Partidele politice și* — în anul acesta — *Genesa formelor culturii* — se poate vedea cu câtă ardoare a disecat acest strălucit maestru al filosofiei române contemporane problemele cari au frământat și vor frământa creerul atâtor gânditori.

Ce bine ne argumentează d-sa cum filozofia este fatal legată de creerul omeneșc; și mintea pururi însetată de adevăr, bine și frumos: „In adevăr, nevoia de a înțelege lumea și propria sa existență e pentru mintea omenească o nevoie organică în toate puterea cuvântului. Ce e, de unde vine și în ce scop există lumea, care e rostul întâmplărilor ei și în sfârșit, care e înțelesul propriei lor vieți; iată întrebările cari au frământat pe oameni, sub forme mai mult sau mai puțin limpezi, încă din momentul în care s'au trezit într'înșii puterile sufletești ce îi deosebesc de animale. Animalele nu se miră nici decum de existența lor, nici de existența lumii; în privirea lor calmă și indiferentă se răsfrânge par'că inconștiența naturii neînsuflețite, iar spaima pe care o simt și ele în fața morții, e o repulsiune pur fizică, fără înălțarea metafizică specific omenească. Căci în fața morții oamenii nu suferă numai ca animalele, ci se întreabă de ce suferă și de ce trebuie să suferă, de ce sunt adică condamnați să moară și care e soarta ce-așteaptă apoi.

Și astfel întrebările chinuitoare se ridică pe mormintele celor ce nu mai sunt, rătăcirile melancolice ale gândului din ceasurile

de durere, stăruința plină de neliniște cu care ochiul obosit al bătrânului caută să pătrundă întunerecul ce-i învăluie la orizont cărarea vieții, au fost primele forme, oarecum instinctive ale reflecțiunii filosofice.“ *Filosofia Renașterii* vol. I. pag. 9—10.

Până în prezent d-l prof. Negulescu nu și-a alcătuit un sistem de filosofie propriu, dar ni-l promite, mai ales că d-sa și-a spus cuvântul în toate marile probleme omenești; problema ontologică; problema cosmologică; problema cunoștinții etc. „Ne mai putând spera să știu, în adevăr, ce este lumea, voi încerca poate într'un târziu să mă apuc și eu să construiesc un sistem filosofic; ca acela de care ziceam adineaori că alcătuește colecția îndrăselnelor premature, e din muzeul erorilor inevitabile ale spiritului omenesc. Dacă firește, nu va fi prea târziu...”

Căci ne mărturisește d-sa :

„Structura mea sufletească mă condamnă să căut adevărul, — și adevărul e atât de anevoie de găsit încât căutându-l fără odihnă, cu o nerăbdare, — ca să nu zic cu îndârjire — crescândă, am uitat aproape cu totul publicitatea.”

* * *

Două morminte.

GH. COȘBUC — ALEX. VLAHUȚA. *

În cimitirul Belu... acolo unde atâtea celebrități ale trecutului nostru — sub zidurile grele și reci ale mausoleurilor și criptelor — își torc visurile eternității în paza zeilor; acolo unde atâtea marmoră sculptată și baso-reliefuri, ne amintesc atâtea glorii apuse; acolo, unde în flacărele candelilor domol pălpăitoare se mistuie atâtea visuri țesute odată; acolo de unde mulți poate s'au coborât în Câmpiile Elyzee spre a-și petrece cu eroii anticității; acolo, în acel labirint al morților, sunt două morminte uitate: a lui Gh. Coșbuc și Alex. Vlahuță.

Gh. Coșbuc, care cu atâtea patimă și ardoare și-a sacrificat cincisprezece ani din viața spre a da cetitorului nostru „*Divina Comedie*“ a lui Dante, acea capod-operă și minune a poeziei universale.

Poetul țărănimii, cum îl numește criticul Gherea, a cântat întreagă ființa țărânului nostru ardelean: *Nunta Zamfirei*, *Moartea lui Fulger* etc. (vezi vol. de poezii *Balade și idile*). Cetitorule din provincie, du-te la București și în cimitirul Belu, la margine, pe panta ce duce în Valea plângerii, vei găsi mormântul lui Gh. Coșbuc, părăsit de lume...

În altă parte, tot la margine... printre crucile anonime vei găsi una aplecată într-o parte și câteva litere șterse de mâna vremii, care îți spune că sub acea glie înțelenită, își destramă și acum visele poetul Alex. Vlahuță.

Două morminte uitate și părăsite... iată tot ce a rezervat oficialitatea celor doi corifei ai literaturii române.

Petru Natea.

Idei asupra problemelor actuale.

De N. Iorga. (Editura „Cugetarea“.)

De patru decenii, dl prof. N. Iorga frământă cu tridentul cugetării sale patrimoniul cultural al omenirii. Nu există domeniu de activitate spirituală în care d-sa să nu fi pătruns și să nu fi tras brazde proaspete și adânci.

La prodigioasa sa activitate publicistică, se adaugă volumul de față, apărut zilele acestea în Editura „Cugetarea“.

Sunt tratate aci tot felul de probleme din domeniile cele mai variate, — cu competența și profunzimea izvorite deadreptul din universalitatea cunoștințelor marelui nostru cărturar.

Tradiția, Monarhia — ca forma politică —, *Scoala, Tendințele noi, Problemele economice, Financiare și Religioase* alcătuiesc prima parte a lucrării, în care se arată cât de învechite sunt sub atâtea raporturi toate așezămintele de azi, indicându-se și perspectivele ce se deschid pentru creațiunile viitorului.

Partea II-a tratează despre *Atletism și sport, Literatura și arta nouă, Drepturile și datorităle unei națiuni, Schimbările introduse în orținea internă, În domeniul școlar, Despre războiu* etc.

Cu acelaș sens de critică, partea II-a arată ce rămâne din vechea concepție a Europei și ce trebuie făcut pentru a ajunge la cea nouă.

În rezumat, cartea d-lui profesor Nicolae Iorga este o frescă de largă documentare, indispensabilă complectării bagajului intelectual al oricărui ins dornic de cultură.

(Din „Gazeta festivă a cărții“.)

Dr. GH. COMICESCU: Realizări și tendințe în școala americană contemporană.

Dr. Comicescu a studiat la fața locului problemele și organizarea școlii americane. În documentata d-sale lucrare arată deosebirea de gândire a americanilor față de cea a europenilor. Cultura și civilizația în America este bazată pe acțiune și în al doilea plan pe idee. Individul lucrează materialul după îndemânarea și înclinațiile sale. Toate profesiunile sunt deopotrivă de onorabile pentru că toate cer muncă cinstită și conștiincioasă.

Programa analitică este în așa fel alcătuită încât poate respecta individualitățile până la ultimele consecințe. Școlile americane numără până în prezent peste 300 obiecte de învățământ ori subdiviziuni. Copilul intră direct în viață, mediul școlar dându-i o astfel de posibilitate. Școlile sunt conduse de un comitet, iar inspecție corpului didactic nu există. Cuvântul „inspecție“ este înlocuit cu cel de „guidance“ care înseamnă sfat și călăuzire, astfel că organul de control este un factor care contribuie efectiv la perfecționarea continuă a învățătorului și a activității ce se depune în școală. Comitetul școlar are libertatea în conducerea și organizarea școlii precum și dreptul de a elabora legi școlare. Poporul simte necesitatea școlii, este convins de puterea educației pentru că vede efectele ei imediate. În America există convingerea că educația contribuie direct la sporirea bogăției și că școala asigură tăria și promovarea idealului democratic.

Educația și creșterea copilului se face chiar după primele luni dela naștere, în așa zisele școli de *nursiere* — unde cu ajutorul medicilor se poate da o creștere normală fizicului — formându-se în acelaș timp și deprinderile bune. În aceste instituții se asigură copilului cele mai bune condițiuni de trai: curățenie, hrană, îmbrăcăminte etc. Din aceste școli, copiii trec la grădinile de copii — cari la rândul lor s'au îndepărtat dela programul fixat de Froebel. Rolul lor este de a pune la îndemâna micuților un mediu plăcut și bogat în impresii, să ajute socializarea copilului și adaptarea lui la mediu. Scopul urmărit în școala primară — având în vedere viața sbuciumată și dinamică — este de a forma oameni practici, oameni de viitor. În acest sens se pune mare preț pe aptitudinile

individuale și asigură — până la maximum — dezvoltarea acestor aptitudini pentru binele și folosul societății.

Școala primară americană urmărește ca dintr'o massă atât de eterogenă să plămădească un popor cu sentimente americane. În ceea ce privește materia de învățământ și programele, ele variază dela o școală la altă, dela un stat la altul și dela un an la altul. Statul tratează liniile generale ale programei, iar comitetele școlare le alcătuiesc așa cum le dictează necesitățile locale. În acest scop învățătorii și corpul administrativ au o pregătire excelentă. Manualele didactice sunt ireproșabil alcătuite și în multe state ele se dau gratuit elevilor. Tendința este ca să se facă cât mai puțin uz de carte — punându-se bază pe personalitatea învățătorului, pe informațiunile și îndrumările care le dă, prin activitatea creatoare pe care o provoacă.

Americanii au mai multe tipuri de școli: școli *tradiționale sau convenționale* unde materia de învățământ joacă rolul principal iar educația rămâne pe al doilea plan. Școli *progresive* cari sunt diametral opuse celor convenționale. În ele se încurajează activitatea proprie, se dă importanță vieții sub aspect emotiv și activ, se orientează după centrele de interes ale copilului. În clase sunt mese, scaune, unde copiii lucrează iar învățătorul le dă îndrumări la cerere. Copiii mai sunt deprinși să colecționeze insecte, plante unelte, mașini, timbre etc. ceea ce face să animeze munca școlară. Școlile progresive sunt vădit superioare celor convenționale; cer însă înv. destoinici, bine pregătiți și însuflețiți.

Școlile *rurale* mai lasă încă de dorit, mai ales acolo unde există un singur învățător. Pentru aceasta americanii caută să stârpească asemenea școli prin înființarea de școli *consolidate* — adică construirea de școli centrale cari să deservească populația școlară a mai multor districte. Localurile sunt mari, igienice, cu tot confortul necesar. Transportul copiilor se face cu ajutorul autobuselor, gratuit. În 1932 erau 18000 de școli consolidate. În America s'au mai înființat școli speciale unde se încearcă individualizarea învățământului. Așa sunt școlile sistem Dalton și Winnetka. Aceste două sisteme sunt recomandabile numai dela cl. III. în sus și se pot aplica numai în măsura în care învățătorul poate dezvolta simțul răspunderii la copil. Școlile, care se consideră

progresive, țin fișe individuale unde se arată starea fizică și sufletească a copilului.

Copiii normali dau mai puțin de lucru învățătorului. Atenția lui se îndreaptă asupra copiilor la care câtul inteligenței arată o schimbare, o slăbire. În acest caz se efectuează noi experiențe, avizându-se în acelaș timp medicul și părinții elevului. Toți lucrează pentru îndreptarea răului.

În ceea ce privește metodele de învățământ — în America nu se practică treptele formale, metoda inductiv, deductiv, analitic, sintetic, etc. ci se pune preț pe activitatea individuală și creatoare, pe îndrumarea și organizarea acestei activități. Copilul se învață a munci singur, cu stăruință cu ordine și răspundere. Munca este totul într'o școală americană; prin ea clasa este totdeauna ocupată, animată; prin muncă se deșteaptă spiritul de colaborare, de inițiativă, de creație. Clasa are un muzeu al ei, o bibliotecă, obiecte lucrate de mână, deseme etc. Purtarea prietenoasă, caldă și familiară a învățătorului fac din școală un mediu plăcut copiilor.

Mai departe Dl. Dr. Comicescu arată cum se înfățișează școala secundară și învățământul superior. Între toate treptele de învățământ este o perfectă unitate, o acordare deplină. Rolul școlii secundare este: a păstra și întări sănătatea, a deprinde elevul cu vorbirea, scrierea și citirea corectă, a pregăti pentru o meserie, a pregăti cetățeni buni, a învăța pe om cum să-și petreacă timpul liber, a forma caracterul moral. Ceea ce e mai interesant e că în America se păstrează și în școala secundară *coeducația*. Ea s'a impus din motive economice și prin efectele ei beneficătoare, cu privire la educația sufletească a celor două sexe. În afară de școală elevii sunt constituiți în cluburi, după predilecții: Cluburi de limbi clasice, club dramatic, club de istorie, geografie, de turism, de matematică, lectură, de gimnastică, muzică, tenis, foot-ball, etc. Timpul liber este cu totul redus; în schimb elevul găsește libertatea chiar în școală și în variatele sale ocupațiuni. La universitate se începe specializarea. Aici nu se mai adaptează metodele și învățământul fiecărui elev, ci studentul trebuie să se adapteze studiului. De aceea intrarea în universități se face numai pe baza aptitudinilor și a abilității intelectuale. Fișa individuală joacă mare rol la intrarea candidaților în învăț. superior.

La sfârșitul lucrării — Dl. Dr. Comănescu — ne înfățișează câteva figuri proeminente cari au contribuit la progresul școlii în America: John Dewey, W. James, Stanley Hall, E. Lee Thorndike, etc.

Viața din America prezintă — sub toate formele — un puternic caracter localist. Școala a fost impusă să ia acelaș caracter. Nu un ideal îndepărtat, ci unul imediat realizabil și folositor. Statele Unite nu ne oferă un sistem de educație unitar dela care s'ar putea învăța sau imita ceva.

Sistemul lor educativ se bazează pe structura lor etnică. Urmează ca la noi această structură etnică să fie cercetată și analizată ca de aici să pornească un plan educativ. Ideile și principiile importate din alte țări trebuiesc adaptate specificului nostru național. Studiul Dlui Dr. Comănescu prezintă mult interes. Cartea o recomandăm călduros oricărui intelectual și mai ales colegilor noștri.

I. Comănescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Salarizarea corpului didactic primar în America.

Carierea didactică în America este una din cele mai bine retribuite. Pentru înțelegerea situației materiale a învățătorilor, dăm mai jos câteva date:

Categoria I. (urban)	. . .	1947	dlari	anual	(circa	194.700	lei).
„ II. „	. . .	1526	„	„	(„	152.600	„).
„ I. (rural)	. . .	1217	„	„	(„	121.700	„).
„ II. „	. . .	1089	„	„	(„	108!900	„).

Directorilor de școli li se plătește un plus de salar care variază între 300—1000 dolari anual.

Cronica mărunță

Invățământul în Anglia. După o statistică din 1928, în Anglia erau 5.967.376 de copii în vârstă de școală. Dintre aceștia frecventează școlile de stat un procent de 91%. Școlăritatea obligatorie este dela 5—14 ani. Până la 5 ani sunt școli speciale pentru copii mici, unde li se dă toată întreținerea. Școala primară este obligatorie numai pentru copiii cari nu primesc în altă parte o instrucție echivalentă cu școala primară. Inițiativa particulară fiind așa de puternică, ia asupra-și sarcina de a da copiilor instrucția primară. Statul intervine numai acolo unde lipsește această inițiativă.

* * *

Rolul directorului în școală engleză. Directorul de școală din Anglia are sarcina esențială de a coordona eforturile corpului didactic și de a-i imprima concepția sa. El reunește consiliul de învățători, pentru a discuta cum să adapteze fiecare programă la nivelul clasei sau să discute valoarea unei metode noi. Deasemeni, împreună cu colegii din regiune, cercetează posibilitățile de a se face un învățământ cât mai util pentru copil și viața în mijlocul căreia va trăi.

Invățământul în țările nordice. NORVEGIA are o populație școlară de 450.000 copii, școlăritatea obligatorie fiind dela 7—14 ani. Frecvența este de 100%. Școalele de copii mici nu sunt organizate de stat, ci din inițiativă privată. În aceste școli intră copii dela vârsta de 4 ani. Organizația școlară este diferită dela sat la oraș. La sate școlile primesc copii dela 7—10 ani, (ciclul inferior); dela 10—14 ani ciclul superior). Școalele urbane au 3 divizii: prima pentru copii dela 7—10 ani, a doua dela 10—12 ani iar a treia dela 12—14 ani. Coeducația este foarte răspândită.

SUEDIA are o populație școlară de 694.473 copii, școlăritatea obligatorie și frecvența fiind ca și în Norvegia. Școala primară se împarte în: preparatoare (ține 2—3 ani), inferioară (4 ani) și superioară (dela 1—4). În școala primară superioară se acordă o importanță deosebită învățământului civic și practic.

Datele de mai sus sunt luate din lucrarea Dlor. Antonescu și Gabriela intitulată: Organizarea învățământului la noi și în alte țări).

* * *

La cooperativa „Progresul” au sosit tot felul de cărți și rechizite școlare cari se pot da ca premii elevilor silitori. Colegii sunt rugați să cumpere numai dela această librărie.

Reviste

Convorbiri literare. An. 68. No. 3—5. La 1 Aprilie a. c. s'au împlinit 50 ani decând revista și-a mutat sediul la București, părăsind Iașul, odată cu Iacob Negruzzi, sufletul ei. Emanație a soc. „Junimea” această revistă se menține la același înălțime. Ba ceva mai mult. Tre-când peste greutăți diferite, sub raport material și chiar și ideologic, parcurge un drum ascetic. În primele pagini, Dl N. Roșu publică articolul „Simeon Bărnuțiu, naționalist și democrat” Fixează cadrul istoric și social în care s'a desfășurat toată acțiunea lui, ca exponent al unei națiuni obișnuite. Toată mișcarea lui S. B. a fost un rezultat al naționalismului său înăscut, unit cu influențele revoluției franceze. O singură scădere a avut: nu s'a ridicat cu gândul la unirea tuturor românilor. Subordonat filosofiei germane prin cultura lui, incapabil din punct de vedere organic de a se emancipa de iobagism, plecat împăratului din Viena, sunt tot atâtea cauze cari i-au împiedecat avântul lui spre culmile dinamismului creator. Naționalismul său era variat și neomogen. De altfel până la Eminescu nimeni n'a gândit original. Sosit la Iași, este adept al republicii democratice și al expropriării. Tocmai lipsa de originalitate a făcut să nu fie consecvent sub raport politic. Un lucru însă este incontestabil: *In sufletul lui S. Bărnuțiu era încrederea neștrămutată în virtuțile neamului românesc, ca rezultat al purității de rasă și limbă.*

Dl. G. Acșinteanu ne prezintă pe P. Istrati, asupra căruia se aruncase acuza trădării de neam, ca pe un mare iubitor al omenirii, și al țării sale. Iubirea sa de oameni, în general, a fost rău interpretată. Românismul lui Istrati, atât ca filiațiune genealogică cât și ca manifestări se deduce din cele scrise de el „Spus-am eu cândva că doresc binele omenirii cu prețul dispariției neamului meu? Ferit-a Sfântul. Dacă s'ar putea dovedi așa ceva accept să fiu linsat de toți cei cari se numesc Istrati în nenumăratele sate din Județul Brăila și cari se trag cu toții din același „Moș Stoica Istrati” tatăl mamei mele, tatăl lui moș Anghel, tatăl lui moș Dumitru, al lui moș Stefan care și-a lăsat oasele la Plevna”.

Dl T. C. Stan, autorul romanului „Cei șapte frați siamezi” în „Experiențe” reușește să ne prezinte slăbiciunea unor bărbați sub raport conjugal și pe femeie, așa cum este. Mai departe I. A. Basarabescu dă

publicității „Amintirile“ sale și anume „Patru scrisori dela T. Maiorescu“ prin care se cam.....laudă.

Articole bune semnează Dnii Mircea Florian, C. Gerota și Al Tzigara Samurcaș. Recenziile sunt bine făcute.

* * *

Gând Românesc an. III. no. 4. În aceste timpuri, când pe ici pe colo se vântură ideea revizuirii tratatelor, expunerea făcută de dl George Sofronie este bine venită, cu atât mai mult, cu cât este întemeiată pe date sigure și bine documentată. Spicuim din conferința d-sale. Cu un lux de amănunte arată părerile ce s'au emis la Soc. Națiunilor și principiile ce stau la baza formării statelor. În conferința de pace din 1919, două mari principii erau la baza întemeierii „În felul acesta au luat naștere statele naționale, cari au atras la ele părți din corpul națiunii aflătoare sub stăpânire streină.

La baza statelor naționale stă și ideea de umanitate, concretizată prin protecția minoritarului ca individ, ca om, bucurându-se de aceleași drepturi ca și indivizii majoritari. Prin art. X. ul Pactului se garantează integritatea națională și teritorială a statelor naționale, membre ale Societății Națiunilor. Criticile cari s'au adus acestui articol au căzut. O eventuală revizuire nu se poate face fără învoirea părților interesate. Ori acest lucru nu se întâmplă. Articolul X nu va cădea decât odată cu pactul însăși. Când la baza acestui pact stau principii drepte, morale și juridice, nu este o aberație ideea unei revizuii teritoriale?

Di Ilarie Dobridor în „Trădarea intelectualilor“ e de o fecunditate de gândire rară. Ne plimbă cu gândul pe firul trecutului nostru istoric și cultural, scoțând în relief greutățile prin care a trecut neamul nostru, dela început și până azi, ca un răspuns celor ce ne acuză de sterilitate culturală. Vina o poartă în mare parte pătura noastră intelectuală, maghiarizată, grecizată sau rusificată, după împrejurări. Tributari unei culturi streine, din snobism, au neglijat tot ce este românesc. În momentele de grea cumpănă, când neamul nostru se găsea la o răscruce istorică, greul l-au dus țărani, sau cei ce au stat în mediul rural. Pe tărâm cultural: Varlaam, G. Lazăr, M. Eminescu, Gh. Coșbuc, Creangă. Delavrancea, Pârvan, etc.; pe cel istoric-social, Horia, T. Tudor Vladimirescu, Avram Iancu, Bărnuțiu, etc. Incolo, toți au fost trădători. Și sunt și azi destui, căci „Pecinginea streinului se reflectă în ochiul nostru, drept petală de mușcată, pe când meritele proprii sunt disprețuite ca gunoi“.

* * *

Satul și școala. An. IV. No. 7—8. Revistă lunară pentru educație și învățământ. Aceasta revistă îmbrățișează cu toată căldura problemele de ordin educativ, având buni îndrumători în Dnii C. Iencica și D. Goga, cari au știut să facă din această revistă un organ de difuzare a celor mai arzătoare probleme. Lecțiile practice semnate de Dna Ana Iencica sunt o aplicare naturală a celor expuse în corpul revistei.

N. G.

O LĂMURIRE.

În ultimul număr al foii locale »Glasul Mureșului« dl Vasile Netea, fost elev al școlii normale de învățători din Tg.-Mureș, într'un articol cu privire la redactorii revistei „Progres și Cultură“ face unele afirmațiuni asupra dlui Nicolae Gherlan, învățător la școala de aplicație, de pe lângă școala normală pe care o conduc, afirmațiuni cari, indirect se resfrâng asupra mea și cari scad prestigiul acestei instituții.

Cred necesar deci a veni cu o lămurire care să împrăștie atmosfera defavorabilă pe care dl V. Netea, conștient sau inconștient, cu bună sau cu rea credință, vrea să o facă să domnească.

Din cele afirmate de d-sa în articolul publicat, reese că la Școala Normală din Tg. Mureș domnește bunul plac și nu poate nimeni să ocupe un post de răspundere, fără ca să aibă buzunarele căptușite cu „*bilete de vizită*“ sau *scrisori de recomandare*“ chiar dacă persoana respectivă ar fi foarte bine pregătită, sau, că în școala normală poate să fie primit într'un asemenea post și un element foarte slab la adăpostul unor recomandații bune, venite dela persoane sus-puse.

Să se știe că dl N. Gherlan n'a avut nevoie de asemenea bilete, ca unul care în școală a fost *premiat întâiu* în toate clasele, șef de promoție la diploma de capacitate obținută „*cu laudă*“ și *premiat* la examenul de definitivat. Postul l-a ocupat prin concurs, fiind clasificat cu „*foarte bine*“ și situația în care se găsește se datorește numai muncii și meritelor d-sale și unei purtări ireproșabile, pe care a avut-o totdeauna și de care a dat dovadă.

Dl Vasile Netea? Să ne ierte dacă suntem nevoiți a-l invita să-și reamintească trecutul d-sale. Dacă nu-și aduce aminte, îi stăm la dispoziție cu toate datele necesare. Il facem atent că nu-i permitem să se erijeze în îndrumător și mare critic. Să-și păstreze cunoștințele și să-și conserve »inteligența sclipitoare« pentru mai târziu, deoarece chiar dacă s'ar întâmpla să vină cu toate biletele din lume la școala noastră, sau în altă parte, îl asigurăm că nu-i vor servi la nimic.

Eugen Dașchevici
Dir. Școlii Normale.

Partea oficială

Asociația Învățătorilor din jud. Mureș

Ad. No. 62—1935.

Avem onoare să aducem la cunoștința tuturor d-lor colegi din jud. Mureș, că după publicarea convocării din No. 5 al revistei „Progres și Cultură“ ne-au sosit trei subiecte dela Asociația Generală pentru desbatere. Deci modificăm ordinea de zi în modul următor :

1. La ora 8 a. m. serviciul divin la ambele biserici românești.
2. La ora 9 a. m. deschiderea adunării generale.
3. Cuvântare în onoarea învățătorilor eșiți la penzie în timpul dela 1925—1935.
4. Raportul secretarului despre activitatea comitetului.
5. Raportul casierului.
6. Raportul asupra revistei „Progres și Cultură“.
7. Alegerea comisiunilor pentru verificarea rapoartelor dela punct 4 și 5.
8. Conferința d-lui Ștefăniu Constantin înv. în Teaca despre : „Școala primară și problema moralității în societatea românească“.
9. Controlul în învățământul primar ; referent : dl. Butnar Ioan, vicepreședintele Asociației noastre.
10. Educația națională în școala primară din statul român ; referent : dl. Netea Vasile înv. în Ierbuș.
11. Normele pentru salarizarea învățătorilor, referent : dl. Lebădă Ioan înv. dir. în Petriș.

La ora 1 masă comună (Restaurantul și costul unui tacâm se va anunța în ziua adunării).

12. La ora 3 p. m. raportul comisiunilor.

13. Aprobarea bugetului pe timpul dela 1 Aug. 1935 până în 31 Iulie 1936.

14. Chestiunea înființării Băncii învățătorești.

15. Eventuale propuneri.

16. Alegerea comitetului și a cenzorilor.

17. Inchiderea adunării generale.

În cazul când nu se vor prezenta membrii în majoritatea statutară, adunarea se va ține cu orice număr de membri în aceeași zi la ora 11 a. m.

P. S. Seara se va aranja un program cu petrecere și dans. Se va juca piesa „Ministrul fără portofoliu” comedie în 3 acte, și va cânta corul învățătorilor din Tg.-Mureș, condus de dl. Partenie Duca, revizor școlar.

Pentru evitarea cheltuelilor, domnilor colegi nu li se vor mai trimite invitații speciale. Doamnele sunt rugate a se prezenta în costum național.

Tg.-Mureș, la 3 Iunie 1935.

Președinte:

IOAN RUNCU

Secretar:

FLORIAN NISTOR.

Asociația Învățătorilor din jud. Mureș.

No. 70—1935.

Către

Domnii colegi minoritari din jud. Mureș.

Luptându-ne cu mari greutate și având multe cheltuieli cu redactarea revistei „Progres și Cultură“ apelăm cu toate onoarea la Dv. și vă rugăm să binevoiți a achita abonamentul (120 lei) pe anul 1935. Redacția revistei ține cont și de părerile Dv. privitoare la educație și învățământ, deci aveți datoria morală să sprijiniți această revistă, achitând abonamentul.

La ancheta redacției revistei publicată în No. 4 a răspuns și colegul Dv. dela școala ref. din Iedu, ale cărui păreri sunt publicate în numărul de față.

Tg.-Mureș, la 3 Iunie 1935.

Președinte:

IOAN RUNCU

Secretar:

FLORIAN NISTOR

PROGRES SI CULTURĂ

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR din județul MUREȘ.

*Apare lunar, afară de Iulie și August sub îngrijirea Comitetului
Asociației.*

*Comitet de redacție: Dr. N. CREȚU, I. RUNCU,
GH. ȘUTEU, GH. ANIȚEI, N. GHERLAN
și I. COMĂNESCU.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Abonamentul anual :

Pentru învățători Lei 100.—
Pentru comitetele școlare și alte categorii. Lei 120.—

Toate manuscrisele, revistele și cărțile de recenzat se vor trimite
pe adresa redacției.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția: Școala de aplicație din Tg.-Mureș

Administrația: Cooperativa de librărie „Progresul“.